

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH AND CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Director General

SANCO/10499/2013

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

The programme for the eradication of rabies

Greece

Approved* for 2013 by Commission Decision 2012/761/EU

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

1. Identification of the programme

Member state : ELLADA

Disease Rabies

Species : Other

Other Species (please specify here) : Fox and other wildlife species,dogs, cats, production animals,etc

This program is multi annual : no

Request of Union co-financing from
beginning of :

2013

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

1.1 Contact

Name : Paraskevi Tsaroucha

Phone : 00302102125725

Fax. : 00302108252614

Email : ka6u041@minagric.gr

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

Provide a concise description on the target population (species, number of herds and animals present and under the programme), the main measures (sampling and testing regimes, eradication measures applied, qualification of herds and animals, vaccination schemes) and the main results (incidents, prevalence, qualification of herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables (point 6), complemented by graphs or maps (to be attached).

(max. 32000 chars) :

Η Ελλάδα εξακολουθεί να διατηρεί το υγειονομικό καθεστώς της χώρας ελεύθερης από λύσσα. Τα τελευταία περιστατικά λύσσας που εμφανίστηκαν και καταγράφηκαν ήταν το 1970 σε άνθρωπο και το 1987 σε σκύλο. Κανένα κρούσμα λύσσας δεν έχει αναφερθεί μέχρι σήμερα σε άνθρωπο. Ιστορικές πληροφορίες οι οποίες χρονολογούνται πριν και κατά τη διάρκεια του 2ου Παγκοσμίου πολέμου αναφέρονται σε περιστατικά λύσσας τόσο σε ανθρώπους όσο και σε ζώα. Στις δεκαετίες που ακολούθησαν και μέχρι το 1995 οι κτηνιατρικές υπηρεσίες της Ελλάδος σε συνεργασία με οργανώσεις προστασίας των ζώων, ζωοφιλικά σωματεία, τοπικές δημοτικές και περιφερειακές αρχές πραγματοποίησαν σε εφαρμογή προγραμμάτων καταπολέμησης ζωοανθρωπονόσων, δωρεάν εκτεταμένους εμβολιασμούς σκύλων με εντατική και συστηματική ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων και του Κοινού. Οι παραπάνω ενέργειες και ειδικότερα ο υποχρεωτικός εμβολιασμός κυνηγετικών και ποιμενικών σκύλων στις παραμεθόριες κυρίως περιοχές και σε βάθος 30 χιλιομέτρων από τα σύνορα της χώρας, συντέλεσαν σε συνδυασμό με την απουσία λύσσας στα άγρια ζώα στην εξάλειψη της νόσου από την Χώρα. Το γεγονός αυτό και παρά την διατήρηση του ελεύθερου από τη λύσσα καθεστώτος από το 1987 μέχρι και σήμερα, δεν αποτελεί αντικείμενο εφησυχασμού από τις αρμόδιες εθνικές κτηνιατρικές αρχές δεδομένου, ότι ο κίνδυνος εισόδου του ιού της λύσσας στην Ελλάδα είναι υπαρκτός από τα Γειτονικά Βαλκανικά Κράτη (Αλβανία, FYROM, Βουλγαρία) και την Τουρκία, όπου η νόσος εμφανίζει ενδημικό χαρακτήρα με αναφορές περιστατικών λύσσας στα ζώα της αγρίας κυρίως πανίδας των Κρατών αυτών με έμφαση την κόκκινη αλεπού (red fox) που αποτελεί και τη κυρίαρχη δεξαμενή του ιού στη φύση.

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

Στην Ελλάδα η Λύσσα είναι νόσημα υποχρεωτικής δήλωσης σύμφωνα με το άρθρο 3 του Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ) 133 (ΦΕΚ Α' 66/13.04.1992). Η πρόληψη της νόσου διασφαλίζεται με τον υποχρεωτικό εμβολιασμό των κατοικίδιων σκύλων και γατών που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του βασικού εμβολιασμού στα δεσποζόμενα ζώα. Σήμερα ο εμβολιασμός κατά της λύσσας και μετά την παύση των δωρεάν εμβολιασμών από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες (έως το 1995), διενεργείται από τους ιδιώτες κτηνιάτρους με δαπάνη των ιδιοκτητών των ζώων. Το έργο των Δημοτικών Αρχών στο τομέα περισυλλογής και υγειονομικής διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, η συνεχής και συστηματική ενημέρωση των ιδιωτών και κρατικών κτηνιάτρων και ιατρών στο τομέα αντιμετώπισης της λύσσας και των επιπτώσεων της στη Δημόσια Υγεία καθώς και οι δραστηριότητες πολλών ζωοφιλικών σωματείων που εμβολιάζουν με την οικονομική συνδρομή των μελών τους η και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους αδέσποτους κυρίως σκύλους και γάτες, συμβάλλουν ουσιαστικά στην πρόληψη της νόσου.

Επιπρόσθετα, η Ελλάδα στο πλαίσιο των απαιτήσεων της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2003/99/ΕΚ η οποία μεταφέρθηκε στο Εθνικό Δίκαιο με το ΠΔ 41/2006, εφαρμόζει σύστημα επιτήρησης, παρακολούθησης και αναφοράς στην Ε. Επιτροπή των επιδημιολογικών και στατιστικών δεδομένων της Λύσσας μέσω της διαδικτυακής ηλεκτρονικής βάσης συλλογής δεδομένων των Ζωνοδόσων και Ζωνοσογόνων παραγόντων που λειτουργεί με την ευθύνη και το Συντονισμό της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου των Νοσημάτων (ECDC).

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που αναφέρονται στις Ετήσιες Ευρωπαϊκές Συγκεφαλαιωτικές Εκθέσεις παρακολούθησης Ζωνοδόσων οι οποίες δημοσιεύονται και αναρτώνται από τις ιστοσελίδες της EFSA, ο συνολικός αριθμός δειγμάτων κεφαλών αγρίων και κατοικίδιων θηλαστικών που προσκομίστηκαν στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς τα τελευταία 5 έτη (2006- 2010) -88 δείγματα ,για εργαστηριακές διαγνωστικές εξετάσεις ευρέθησαν αρνητικά στην ανίχνευση του ιού της λύσσας στο πλαίσιο της εθνικής επιτήρησης του νοσήματος.

3. Description of the submitted programme

Provide a concise description of the programme with its main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (sampling and testing regimes, eradication measures to be applied , qualification of herds and animals, vaccination schemes), the target animal population, the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

(max. 32000 chars) :

Το νέο πρόγραμμα που θα εφαρμοστεί το 2013 , σε συνέχεια του ήδη υπάρχοντος προγράμματος που εφαρμόστηκε το 2012, θα αφορά ολόκληρη την επικράτεια της χώρας ,με έμφαση στις κάτωθι περιφερειακές ενότητες: Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης, Φλώρινας, Ημαθίας, Θεσσαλονίκης,Κιλκίς, Πέλλας, Σερρών, Δράμας, Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης, Ροδόπης (βλ. Πίνακα1 και Χάρτη Ι). Πρόκειται για πρόγραμμα επιζωοτιολογικής επιτήρησης και παρακολούθησης της λύσσας στα άγρια και κατοικίδια θηλαστικά.

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

Σκοπός του προγράμματος αποτελεί η επιζωοτιολογική επιτήρηση και η διερεύνηση πιθανής εισόδου του ιού της λύσσας στη χώρα μας , εξαιτίας της επικρατούσας επιδημιολογικής κατάστασης του νοσήματος στα γειτονικά Βαλκανικά Κράτη, όπου η νόσος εμφανίζει χαρακτήρα ενδημικό με επίσημες καταγεγραμμένες αναφορές περιστατικών λύσσας στην αγρία κυρίως πανίδα. Στην περίπτωση εισόδου της λύσσας στην Χώρα , σκοπός είναι η αποτροπή εξάπλωσης της νόσου στη Χωρα.

Βασικός άξονας ανάπτυξης του προγράμματος επιζωοτιολογικής επιτήρησης αποτελεί η διενέργεια δύο (2) παράλληλων κύκλων- τομέων δράσης παθητικής επιτήρησης η οποία θα συνίσταται στη συστηματική συλλογή δειγμάτων από κεφαλές νεκρών αγρίων και κατοικίδιων ειδών ζώων (θηλαστικών) τα οποία για τον σκοπό του προγράμματος χαρακτηρίζονται αφενός ως είδη ζώων – στόχοι αφετέρου ως αξιόπιστοι επιδημιολογικοί δείκτες (Animal indicators) για την ανίχνευση της παρουσίας του ιού της λύσσας σύμφωνα με τα ισχύοντα δεδομένα της Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Επιστημονικής Βιβλιογραφίας. Στην περίπτωση εισόδου της λύσσας στην Επικράτεια , επιπλέον της παθητικής επιτήρησης θα διενεργηθεί εμβολιασμός των κόκκινων αλεπούδων και ενεργητική επιτήρηση όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Κυρίαρχος εκπρόσωπος και δείκτης στόχος για την παρουσία της λύσσας στην άγρια πανίδα θεωρείται το είδος της άγριας κόκκινης αλεπού (wild red fox) το οποίο εμφανίζει και τη μεγαλύτερη συγκριτικά με άλλα είδη άγριων ζώων, συχνότητα λύσσας στους πληθυσμούς και υποπληθυσμούς του. Η κόκκινη αλεπού αποτελεί την κυριότερη δεξαμενή του ιού της λύσσας στα οικοσυστήματα των δασικών , ορεινών , ημιορεινών και πεδινών περιοχών στις χώρες με καθεστώς ενδημικό ως προς την λύσσα.

Με βασικό κριτήριο την αυξημένη συχνότητα εμφάνισης της νόσου στην κόκκινη αλεπού σχεδιάστηκε και αποφασίστηκε στο πλαίσιο της παθητικής επιτήρησης του προγράμματος η λήψη του μεγαλύτερου δυνατού μεγέθους δείγματος μονάδων από το συγκριμένο είδος. Παράλληλα υπήρξε μέριμνα για λήψη επιπρόσθετου αριθμού δειγμάτων και από άλλα είδη άγριων και κατοικίδιων ζώων που εμπλέκονται στην επιδημιολογία της λύσσας , όπως τσακάλια, λύκοι, σκύλοι, γάτες, άγρια λοιπά σαρκοφάγα, βοοειδή, αίγες , πρόβατα ,χοίροι , νυχτερίδες κ.α.

Σύμφωνα με ιστορικές αναφορές ερευνητών, παλαιότερα δεδομένα κτηνιατρικών υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) από εφαρμογή εθνικών προγραμμάτων καταπολέμησης λύσσας και λοιπών ζωοανθρωπονόσων και εμπειρικές εκτιμήσεις κυνηγητικών ομοσπονδιών και περιβαλλοντικών οργανώσεων, οι πληθυσμοί και υποπληθυσμοί αλεπούδων, τσακαλιών και λύκων στην Ελληνική Επικράτεια εμφανίζονται με πυκνότητα 0.3 ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (Km²) με όριο ασφαλείας διατήρησης ισορροπίας του οικοσυστήματος 0.2 / Km² (αλεπούδες) , 1,7 ανά 100 Km² (τσακάλια) και 2 ανά 100 Km² (λύκοι) αντίστοιχα.

Το σύνολο των δειγμάτων που συλλέγονται από την Επικράτεια στα πλαίσια εφαρμογής του προγράμματος (βλ ΧΑΡΤΗ Ι) για τον σκοπό του προγράμματος , αποστέλλονται έγκαιρα στο εθνικό εργαστήριο αναφοράς για την Λύσσα , προκειμένου να διενεργούνται οι απαραίτητες εργαστηριακές εξετάσεις και οι ειδικές τεχνικές διάγνωσης και ανίχνευσης της παρουσίας του νοσήματος.

Το Νομικό πλαίσιο που διέπει την υποχρεωτική δήλωση, την επιδημιολογική επιτήρηση, παρακολούθηση, διερεύνηση και τον έλεγχο του νοσήματος της λύσσας είναι:

1. Το Β.Δ. 36 / 24.4.1936, (Α' 174) άρθρα 56,57 και 60.
2. Το Ν.Δ. 86/1969 (ΦΕΚ Α'7) «Δασικός Κώδικας»
3. Το Π.Δ. 133/92 (ΦΕΚ Α' 66), άρθρο 3, «Η επιβολή υγειονομικών και λοιπών μέτρων για τη προστασία

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

και εξυγίανση της κτηνοτροφίας από λοιμώδη και παρασιτικά νοσήματα των ζώων».

4. Το Π.Δ. 400/83 (ΦΕΚ Α' 151) «εφαρμογή μέτρων καταπολέμησης εχينوκοκκίασης - υδατίδωσης, λύσσας και λοιπών ζωοανθρωπονόσων» / καταργήθηκε, αλλά εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο,9 παράγραφος 5.

5. Το Π.Δ. 41/2006 «Παρακολούθηση των ζωνοδόσων και των ζωνοσογόνων παραγόντων σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2003/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

6. Το Ν. 3170/2003 (ΦΕΚ Α' 191) «Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις

7. Το Ν. 4039/2012 (ΦΕΚ Α' 15) «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό».

8. Το Ν. 1335/1983 (ΦΕΚ Α' 32) «Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης», άρθρο 9

9.Την ΚΥΑ 1604/45066 -11/04/2012 (ΦΕΚ Β' 1273)

10. Την Οδηγία Συμβουλίου 64/432/ΕΕC, άρθρο 8 η οποία εναρμονίστηκε στο Εθνικό Δίκαιο με το Π.Δ. 308/2000. (ΦΕΚ Α' 252)/16.11.2000.

11. Το Κανονισμό 998/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί « υγειονομικών όρων που εφαρμόζονται στις μη εμπορικού χαρακτήρα μετακινήσεις ζώων συντροφιάς», όπως ισχύει.

12. Την Απόφαση 2011/807/Ε.Ε της 30ης Νοεμβρίου 2011 της Ε Επιτροπής , που αφορά την «έγκριση των ετήσιων και των πολυετών προγραμμάτων για την εκρίζωση, τον έλεγχο και την επιτήρηση ορισμένων ζωικών ασθενειών και ζωνοδόσων τα οποία υπέβαλαν τα κράτη μέλη για το έτος 2012 και τα επόμενα έτη, καθώς και της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Ένωσης στα προγράμματα αυτά" (Ε.Λ αρ. 322 της 6.12.2011 σελ. 11, .

13. Την απόφαση 2012/141/Ε.Ε της 6ης Μαρτίου 2012 της Ε Επιτροπής«Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής της 6ης Μαρτίου 2012 για τη χρηματοδότηση των επείγουσών μέτρων επιτήρησης όσον αφορά τη λύσσα στη Βόρεια Ελλάδα».

4. Measures of the submitted programme

4.1 Summary of measures under the programme

Duration of the programme : 2013

First year :

Control

Testing

Slaughter and animals tested positive

Killing of animals tested positive

Vaccination

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

- Treatment
- Disposal of products
- Eradication, control or monitoring

4.2 Organisation, supervision and role of all stakeholders involved in the programme

Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

(max. 32000 chars) :

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του Προγράμματος είναι:

1. Οι επίσημες κτηνιατρικές αρχές.

Οι αρχές αυτές και οι αρμοδιότητες τους είναι οι ακόλουθες:

α) Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), το οποίο είναι αρμόδιο για:

i) το σχεδιασμό, τη σύνταξη και την εκπόνηση του προγράμματος

ii) τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και τον συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του Προγράμματος επιτήρησης της Λύσσας, σε όλη τη χώρα

iii) τον ορισμό των αρχών και φορέων εφαρμογής του Προγράμματος και τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων αυτών, ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

- iv) την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του Προγράμματος, με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους
- v) τη συλλογή των στοιχείων και των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, την αξιολόγηση αυτών, καθώς και την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- β) Το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα των Ζώων του Κέντρου Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών (Νεαπολέως 25, Αγία Παρασκευή Αττικής, 15310), το οποίο είναι αρμόδιο για:
- i) τη συγκέντρωση των αποστελλομένων δειγμάτων αγρίων και κατοικίδιων θηλαστικών .
- ii) τη διενέργεια των απαιτούμενων εργαστηριακών εξετάσεων και διαγνωστικών τεχνικών για την ανίχνευση του ιού της Λύσσας.
- iii) την υποβολή των στοιχείων και εργαστηριακών αποτελεσμάτων στη Δ/ση Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- iv) την αποστολή, εφόσον κριθεί αναγκαίο, των θετικών για την Λύσσα δειγμάτων στο αρμόδιο Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς με ταυτόχρονη ενημέρωση του φορέα της παραγράφου 1α (Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων) του παρόντος άρθρου
- v) τη σύνταξη μηνιαίας κατάστασης με τις διενεργηθείσες εξετάσεις του Εργαστηρίου καθώς και της εξαμηνιαίας και τελικής ετήσιας κατάστασης για την εφαρμογή του προγράμματος επιτήρησης σε όλη τη Χώρα, σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις απόδοσης δαπανών, τις οποίες αποστέλλει προς τον φορέα της παραγράφου 1α.
- vi) τη συνεργασία με το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα.
- vii) τη διασφάλιση της κοινοποίησης των πληροφοριών που παρέχει το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων, στο Τμήμα Ιολογίας του ΙΛΟΙΠΑΝ του ΚΚΙΘ και στα εργαστήρια διάγνωσης της Λύσσας στη χώρα.
- viii) την παροχή επιστημονικής και τεχνικής συνδρομής στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας Ζώων για την εφαρμογή συντονισμένων σχεδίων επιτήρησης της Λύσσας.
- ix) την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με την επιδημιολογία της Λύσσας.
- x) τον συντονισμό των προτύπων και των μεθόδων διάγνωσης που εφαρμόζονται στο Τμήμα Ιολογίας του ΚΚΙΘ και στα άλλα εργαστήρια διάγνωσης Λύσσας που ενδεχόμενα θα συμμετέχουν στο Πρόγραμμα. Για το σκοπό αυτό:
- Ελέγχει την ποιότητα όλων των υποστρωμάτων και αντιδραστηρίων που χρησιμοποιούνται από τα εργαστήρια που συμμετέχουν στη διάγνωση της Λύσσας, καθώς και από το ίδιο.
  - Οργανώνει μία τουλάχιστον συγκριτική δοκιμή ανά έτος (ring test).
  - Τα απομονωθέντα στελέχη της λύσσας διατηρούνται στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για 2 έτη.
  - Συνεργάζεται με τους άλλους φορείς που ασχολούνται με τη Λύσσα στον άνθρωπο.
  - Διοργανώνει, ενδεχομένως, μαθήματα κατάρτισης για το προσωπικό των εργαστηρίων διάγνωσης της Λύσσας στη χώρα.
- γ) Οι Δ/σεις Κτηνιατρικής της Περιφέρειας των Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην νομών) της Χώρας οι οποίες είναι αρμόδιες:
- i) για το συντονισμό της εφαρμογής του Προγράμματος στην περιοχή αρμοδιότητάς τους
- ii) για την εποπτεία της εφαρμογής του Προγράμματος στην περιοχή αρμοδιότητάς τους
- iii) για την αξιολόγηση εφαρμογής του Προγράμματος στην περιοχή αρμοδιότητάς τους
- iv) για τη συνεργασία με τα αντίστοιχα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της περιοχής αρμοδιότητάς τους , όπως επίσης και με το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- v) για την ενημέρωση των ιδιωτών κτηνιάτρων της περιοχής αρμοδιότητάς τους σχετικά με το πρόγραμμα και την επιβολή σε αυτούς των προβλεπόμενων από το άρθρο 11 της παρούσας κυρώσεις,

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

στις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνεται μη άμεση κοινοποίηση ύποπτων για λύσσα περιστατικών σε κατοικίδια ή ζώα της άγριας πανίδας

vi) για τη συνεργασία με τις Δασικές Αρχές των νομών της Χώρας

vii) για τη συνεργασία και την ενημέρωση των κυνηγετικών ομοσπονδιών και των ζωοφιλικών σωματείων της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

δ) Τα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην νομών) της Χώρας, είναι αρμόδια :

i) για τον ορισμό του υπεύθυνου εφαρμογής και παρακολούθησης του Προγράμματος

ii) για τη λήψη των δειγμάτων από τα νεκρά ή θανατωθέντα σε περίπτωση υποψίας λύσσας θηλαστικά, την αποστολή τους στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα, την σύνταξη των σχετικών διαβιβαστικών εγγράφων και την έκδοση των σχετικών αποφάσεων λήψης και άρσης των λαμβανομένων μέτρων στις περιπτώσεις υποψίας η επιβεβαίωσης της νόσου

iii) για την αξιολόγηση εφαρμογής του Προγράμματος σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας

iv) για τη συνεργασία και την ενημέρωση άλλων αρμόδιων αρχών και φορέων σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος

v) για την επιβεβαίωση του αντιλυσσικού εμβολιασμού των ποιμενικών σκύλων της περιοχής δικαιοδοσίας τους, κατά τη διενέργεια επισήμων ελέγχων, μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής άλλων εθνικών προγραμμάτων

vi) για την εκπαίδευση των ιδιωτών κτηνιάτρων, των υπευθύνων των ζωοφιλικών σωματείων, των εκπροσώπων των τοπικών κυνηγετικών οργανώσεων και οποιονδήποτε άλλων φορέων που ενδέχεται να έχουν σχέση με το Πρόγραμμα.

vi) για την αποστολή των ζητούμενων στατιστικών στοιχείων του Προγράμματος στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/σης Υγείας των Ζώων.

2. α) Η Δ/ση Αισθητικών Δασών – Δρυμών και Θήρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι αρμόδια :

i) για την παροχή οδηγιών προς τις δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων της Χώρας, αναφορικά με τη συλλογή δειγμάτων ευρεθέντων νεκρών ή θανατωθέντων σε περίπτωση υποψίας λύσσας θηλαστικών της άγριας πανίδας σε απαγορευμένες και μη για την θήρα περιοχές

ii) για την παροχή οδηγιών προς τις δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων, στις περιφερειακές ενότητες εφαρμογής του προγράμματος, προκειμένου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στη δραστηριότητα της θηροφύλαξης, να διενεργούν ελέγχους στα βιβλιάρια υγείας των κυνηγετικών κυνών καθώς και στην τήρηση των σχετικών με τη σήμανση τους, από την εθνική νομοθεσία, διατάξεων.

iii) για τη λήψη μέτρων ενημέρωσης του πληθυσμού που δραστηριοποιείται στο δασικό χώρο σχετικά με την λύσσα και τις επιπτώσεις της στη δημόσια υγεία και την παροχή των απαραίτητων οδηγιών, προκειμένου με τη συνεργασία των τοπικών κτηνιατρικών και δασικών αρχών να συμβάλλουν στο έργο της συλλογής των προβλεπόμενων από το Πρόγραμμα δειγμάτων άγριων ζώων και της έγκαιρης αποστολής τους στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα.

β) Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος είναι αρμόδια για την ενημέρωση των μελών των Κυνηγετικών Οργανώσεων (Κυνηγετικές Ομοσπονδίες και Κυνηγετικούς Συλλόγους) -σχετικά με την λύσσα και τις επιπτώσεις της στη Δημόσια Υγεία και την παροχή των απαραίτητων οδηγιών, προκειμένου με τη συνεργασία των τοπικών Κτηνιατρικών και Δασικών Αρχών να συμβάλλουν στο έργο της συλλογής των προβλεπόμενων από το Πρόγραμμα δειγμάτων άγριων ζώων και της έγκαιρης αποστολής τους στο αρμόδιο κτηνιατρικό Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς. Οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας των Κυνηγετικών Οργανώσεων, πέρα από τη συμβολή τους στη συλλογή των δειγμάτων, κατά την άσκηση των

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

καθηκόντων τους, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 1 παρ. ιδ και άρθρο 4 παρ. 9 του Ν. 4031/2012, να διενεργούν ελέγχους στα βιβλιάρια υγείας ή διαβατήρια των κυνηγετικών κυνών για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 5 παρ. α του ανωτέρω νόμου και ιδιαιτέρως των σχετικών υποχρεωτικών προληπτικών εμβολιασμών κατά της λύσσας.

Για το συντονισμό, τον έλεγχο και την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος συγκροτείται επιτροπή η οποία ενεργεί ως συμβουλευτικό όργανο στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η Επιτροπή αποτελείται από:

1. Τον Προϊστάμενο της Δ/σης Υγείας των Ζώων, ο οποίος είναι ο Πρόεδρος.
2. Τον Προϊστάμενο του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων, ο οποίος είναι και ο Αντιπρόεδρος.
3. Τον Προϊστάμενο του Τμήματος Υγείας των Ζώων της Δ/σης Κτηνιατρικής Επιθεώρησης και Ελέγχου,
4. Τον κτηνίατρο του Τμήματος Ζωοανθρωπονόσων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που είναι υπεύθυνος για το πρόγραμμα.
5. Εκπρόσωπο της Δ/σης Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας της Ειδικής Γραμματείας Δασών
6. Εκπρόσωπο του Τομέα Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας.
7. Εκπρόσωπο του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ
8. Τον Προϊστάμενο του Εθνικού Εργαστηρίου Αναφοράς για τη Λύσσα
9. Επιδημιολόγο ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Δ/σης Υγείας των Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ως τεχνικό σύμβουλο.
10. Εκπρόσωπο της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος

4.3 Description and demarcation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

(max. 32000 chars) :

Το πρόγραμμα θα εφαρμοσθεί σε όλη την επικράτεια της χώρας , ιδιαίτερη όμως έμφαση δίνεται σε γεωγραφική ζώνη δεκαέξι (16) Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας: Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης, Φλώρινας, Ημαθίας, Θεσσαλονίκης,Κιλίκις, Πέλλας, Σερρών, Δράμας, Έβρου, Καβάλας, Ξάνθης, Ροδόπης , οι οποίοι καλύπτουν έκταση 44.490 τετραγωνικών χιλιομέτρων (Km²). (Πίνακας 1 και Χάρτης Ι).

4.4 Description of the measures of the programme

A comprehensive description needs to be provided of all measures unless reference can be made to Union legislation. The national legislation in which the measures are laid down is mentioned.

4.4.1 Notification of the disease

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

(max. 32000 chars) :

Η λύσσα είναι νόσημα υποχρεωτικής δήλωσης
Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμπλέκεται με τη διαχείριση ζώντων ζώων είναι υποχρεωμένο να κοινοποιεί άμεσα στις επίσημες αρμόδιες τοπικές κτηνιατρικές αρχές κάθε περίπτωση υποψίας περιστατικού λύσσας σε ζώο της άγριας πανίδας ή σε κατοικίδιο ζώο , προκειμένου να εφαρμοσθούν άμεσα όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για την περαιτέρω εξέταση και διερεύνηση των άρρωστων ή ύποπτων ζώων.

Ειδικότερα, οι ιδιώτες κτηνίατροι που δραστηριοποιούνται στην Επικράτεια , είναι υποχρεωμένοι να κοινοποιούν άμεσα στις οικείες κτηνιατρικές αρχές κάθε κλινικό περιστατικό ύποπτο για λύσσα κατά την άσκηση του έργου τους.

Επίσης το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα κοινοποιεί άμεσα το ύποπτο ή θετικό για λύσσα αποτέλεσμα στην αρμόδια κτηνιατρική αρχή Περιφερειακής Ενότητας που απέστειλε το δείγμα, καθώς και στο Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Στην περίπτωση μη άμεσης κοινοποίησης επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 11 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης για την εφαρμογή του προγράμματος.

4.4.2 Target animals and animal population

(max. 32000 chars) :

Το βασικό είδος ζώου – στόχος και σημαντικός επιδημιολογικός δείκτης που επιλέγεται για την εφαρμογή του προγράμματος είναι η άγρια κόκκινη αλεπού (*vulpes vulpes*).
Παράλληλα λαμβάνεται επιπρόσθετα αριθμός δειγμάτων κα(ι από αλλά είδη άγριων και κατοικίδιων ζώων που εμπλέκονται στην επιδημιολογία της λύσσας , όπως τσακάλια, λύκοι, σκύλοι, γάτες, άγρια λοιπά σαρκοφάγα, βοοειδή, αίγες , πρόβατα ,χοίροι και νυχτερίδες.(Πίνακας 5)

4.4.3 Identification of animals and registration of holdings

(max. 32000 chars) :

1. Για το σκοπό του προγράμματος επιβάλλεται η καταγραφή και σήμανση των σκύλων της Χώρας , καθώς και καταγραφή και σήμανση των γατών της περιοχής των 16 Περιφερειακών Ενοτήτων (Πίνακας 1, Χάρτης Ι)
2. Ειδικότερα για τους ποιμενικούς σκύλους της Χώρας , επιβάλλεται μόνο η καταγραφή τους, σύμφωνα με τη διαδικασία που θα καθορίζεται με εγκύκλιο της Δ/νσης Υγείας των Ζώων του ΥΠΑΑΤ. Η καταγραφή θα γίνεται από τους ιδιώτες κτηνιάτρους που θα πραγματοποιούν τον αντιλυσσικό εμβολιασμό των ποιμενικών σκύλων και οι οποίοι υποχρεούνται να διαβιβάζουν τα στοιχεία της καταγραφής στην αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή.

Τα αρμόδια Τμήματα Κτηνιατρικής των περιφερειακών ενοτήτων διατηρούν αρχείο ή μηχανογραφημένο σύστημα με τα στοιχεία καταγραφής των ποιμενικών σκύλων της περιοχής

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

δικαιοδοσίας τους :ονοματεπώνυμο ιδιοκτήτη, μορφολογικά χαρακτηριστικά σκύλου (ηλικία , φύλο, χρώμα , ύψος, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά., κλπ).

3. Για το σκοπό του προγράμματος επιβάλλεται ο έλεγχος τήρησης του υποχρεωτικού συστήματος καταγραφής και σήμανσης των παραγωγικών ζώων σύμφωνα με τις ισχύουσες Κοινοτικές και Εθνικές διατάξεις.

4.4.4 Qualifications of animals and herds

(max. 32000 chars) :

Στην περίπτωση της λύσσας ισχύουν οι παρακάτω χαρακτηρισμοί:

1. Ζώο αυτόχθον ή εισαγόμενο (άγριο ή κατοικίδιο) ύποπτο για λύσσα : Ζώο που παρουσιάζει κλινικά συμπτώματα λύσσας, ή ασυνήθιστη συμπεριφορά συμβατή με τη λύσσα, βρίσκεται νεκρό από άγνωστη αιτία και για το οποίο υπάρχει ιστορικό άμεσης επαφής με άνθρωπο (μέσω δήγματος , εκδορών , τραυματισμένων βλεννογόνων και λήξη πληγών τραύματος).

2. Ζώο αυτόχθον ή εισαγόμενο (άγριο ή κατοικίδιο) θετικό στη λύσσα : Ζώο με κλινικά συμπτώματα λύσσας στο οποίο έχει εργαστηριακά διαγνωστεί και επιβεβαιωθεί η νόσος.

4.4.5 Rules of the movement of animals

(max. 32000 chars) :

1. Αναφορικά με τις μετακινήσεις των ζώων προς την χώρα, ισχύει ο Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (EC) No 998/2003 όπως ισχύει.

2. Όλα τα κατοικίδια σαρκοφάγα ηλικίας άνω των τριών μηνών που πρόκειται να μετακινηθούν από και προς την περιοχή των προαναφερθέντων 16 Περιφερειακών Ενοτήτων (Πίνακας1, Χάρτης Ι), πρέπει να είναι εμβολιασμένα κατά της λύσσας τουλάχιστον 21 ημέρες πριν τη μετακίνησή τους.

3. Στις περιοχές που υπάρχει εστία λύσσας απαγορεύεται η μετακίνηση και η ελεύθερη διακίνηση των ευπαθών ειδών ζώων, καθώς και οι αγοροπωλησίες ευπαθών ειδών ζώων.

4.4.6 Tests used and sampling schemes

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

(max. 32000 chars) :

Στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα εφαρμόζονται οι παρακάτω εξετάσεις για την εργαστηριακή διάγνωση του νοσήματος.

Ιολογικές εξετάσεις:

1. FAT : εξέταση ανίχνευσης του αντιγόνου του ιού με άμεσο ανοσοφθορισμό. Εφαρμόζεται σε επιχρίσματα του αμμονίου κέρατος και του προμήκους μυελού.
2. MIT : τεχνική ενοφθαλμισμού σε ποντίκια
3. RTCIT : απομόνωση του ιού σε κυτταροκαλλιέργειες
4. ELISA : Ανοσοενζυματική μέθοδος για την ανίχνευση αντιγόνου
5. PCR: εξέταση ανίχνευσης του γενώματος του ιού.

Στη διάγνωση της Λύσσας εφαρμόζεται πάντοτε ο ανοσοφθορισμός και μία δεύτερη δοκιμή ως επιβεβαιωτική στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο.

6. Αποθήκευση των στελεχών: Τα απομονωθέντα στελέχη θα φυλάσσονται σε βαθιά κατάψυξη (- 80ο C) στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη λύσσα.

4.4.7 Vaccines used and vaccination schemes

(max. 32000 chars) :

Εμβολιασμός κατοικίδιων ζώων:

1 .Για τη δημιουργία βιολογικού φραγμού κατά της λύσσας και την αποτελεσματικότερη προστασία της δημόσιας υγείας επιβάλλεται η διασφάλιση του προληπτικού αντιλυσσικού εμβολιασμού όλων των σκύλων και γατών ηλικίας άνω των τριών μηνών, τα οποία δεν έχουν ιστορικό εμβολιασμού κατά της λύσσας μέχρι τη στιγμή της εξέτασης ή που έχει παρέλθει η ημερομηνία του επαναληπτικού τους εμβολιασμού, υπό την προϋπόθεση ότι δεν ήρθαν σε επαφή ή δεν είχαν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με ζώο θετικό στη λύσσα.

2. Για το σκοπό του προγράμματος επιβάλλεται η διασφάλιση του προληπτικού εμβολιασμού των σκύλων, γατών και λοιπών σαρκοφάγων της περιοχής των 16 περιφερειακών ενοτήτων ηλικίας άνω των 3 μηνών, τα οποία δεν έχουν ιστορικό εμβολιασμού κατά της λύσσας μέχρι τη στιγμή της εξέτασης ή που έχει παρέλθει η ημερομηνία του επαναληπτικού τους εμβολιασμού, υπό την προϋπόθεση ότι δεν ήρθαν σε επαφή ή δεν είχαν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με ζώο θετικό στη λύσσα.

Ο αντιλυσσικός εμβολιασμός καταγράφεται στο βιβλιάριο εμβολιασμών ή στο διαβατήριο των ζώων και πραγματοποιείται από κτηνιάτρους με αντιλυσσικά εμβόλια εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ), σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης του παρασκευαστή και δαπάνη των ιδιοκτητών των ζώων.

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

Στο βιβλιάριο εμβολιασμών ή στο διαβατήριο εκτός από την ετικέτα του αντιλυσσικού εμβολίου, υποχρεωτικά αναγράφεται η ημερομηνία εμβολιασμού και μπαίνει η σφραγίδα και υπογραφή του κτηνιάτρου που διενεργεί τον εμβολιασμό.

3. Στην περίπτωση των αδέσποτων σκύλων και γατών ηλικίας άνω των 3 μηνών, επιβάλλεται η διασφάλιση του προληπτικού αντιλυσσικού εμβολιασμού στις περιπτώσεις που αυτά δεν έχουν ιστορικό εμβολιασμού κατά της λύσσας μέχρι τη στιγμή της εξέτασης, ή που έχει παρέλθει η ημερομηνία του επαναληπτικού τους εμβολιασμού. Ο εμβολιασμός γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του νόμου 4039/2012 (Α' 15/2-2-2012) «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό».

4. Όλα τα κατοικίδια σαρκοφάγα ηλικίας άνω των τριών μηνών που πρόκειται να μετακινηθούν από και προς την περιοχή των 16 περιφερειακών ενοτήτων πρέπει να είναι εμβολιασμένα κατά της λύσσας τουλάχιστον 21 ημέρες πριν τη μετακίνησή τους.

5. Όλα τα σαρκοφάγα τα οποία εισέρχονται στη χώρα από άλλα Κράτη - Μέλη ή εισάγονται από τρίτες χώρες πρέπει να πληρούν τους όρους, όσον αφορά τον αντιλυσσικό εμβολιασμό, τον ορολογικό έλεγχο των αντισωμάτων και τα συνοδευτικά έγγραφα, που περιγράφονται στα κεφάλαια II και III του Καν. (ΕΚ) 998//2003, όπως αυτός ισχύει.

4.4.8 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the holdings involved.

(max. 32000 chars) :

NA

4.4.9 Measures in case of a positive result

A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, the therapeutic or preventive treatment chosen, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter and the creation of a surveillance zone around infected holding)

(max. 32000 chars) :

1. Όταν κοινοποιούνται θετικά για λύσσα αποτελέσματα, η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή, με απόφασή της χαρακτηρίζει τα ζώα αυτά «θετικά στη λύσσα» και με απόφασή της καθορίζει την εστία της λύσσας και επιβάλλει:

α) Στην περίπτωση των κατοικίδιων ζώων:

i) Την τοποθέτηση προειδοποιητικών πινακίδων, που φέρουν κατάλληλη σήμανση.

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

- ii) Τη λήψη μέτρων απαγόρευσης της μετακίνησης και ελεύθερης διακίνησης ευπαθών ειδών ζώων, καθώς και την διενέργεια αγοροπωλησιών ευπαθών ειδών ζώων, στην περιοχή που εντοπίστηκε η εστία της λύσσας.
- iii) Την θανάτωση των ευπαθών ζώων, τα οποία δαγκώθηκαν ή ήρθαν σε άμεση επαφή με εκκρίσεις ζώου θετικού στη λύσσα.
- iv) Την απολύμανση του χώρου θανάτωσης ή θανάτου των θετικών ζώων, καθώς και τη διεξοδική απολύμανση και αποτέφρωση όλων των αντικειμένων που θα μπορούσαν να έχουν έρθει σε επαφή με αυτά τα ζώα.
- v) Διασφαλίζει την απόρριψη των νεκρών ή θανατωμένων ζώων σε εγκεκριμένη μονάδα επεξεργασίας υποπροϊόντων.
- vi) Προϊόντα - Στρωμνή
Η απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία
- β) Στην περίπτωση των ζώων της άγριας πανίδας:
- i) Την ενημέρωση των Δασικών Υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
- ii) Την τοποθέτηση προειδοποιητικών πινακίδων, που φέρουν κατάλληλη σήμανση
- iii) Την απαγόρευση της μετακίνησης και ελεύθερης διακίνησης ευπαθών ειδών ζώων, καθώς και την διενέργεια αγοροπωλησιών ευπαθών ειδών ζώων, στην περιοχή που εντοπίστηκε η εστία της λύσσας.
- iv) Τη θανάτωση των ευπαθών ζώων, τα οποία δαγκώθηκαν ή ήρθαν σε άμεση επαφή με εκκρίσεις ζώου θετικού στη λύσσα.
- v) Την απολύμανση του χώρου θανάτωσης ή θανάτου των θετικών ζώων, καθώς και τη διεξοδική απολύμανση και αποτέφρωση όλων των αντικειμένων που θα μπορούσαν να έχουν έρθει σε επαφή με αυτά τα ζώα.
- vi) Την ασφαλή διάθεση των νεκρών ή θανατωμένων ζώων σε εγκεκριμένη μονάδα επεξεργασίας υποπροϊόντων.
- vii) Την εφαρμογή του άρθρου 9 της Συνθήκης της Βέρνης (N.1335/1983) για τη ρύθμιση του υπερπληθυσμού των ειδών – στόχων της άγριας πανίδας της παρούσας απόφασης, και κυρίως της αλεπούς, για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας.
- viii) Την απομάκρυνση της μολυσμένης κόπρου και στρωμνής σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία.
- γ) Επιπλέον των ενεργειών των σημείων α και β η αρμόδια κτηνιατρική αρχή θα προβεί και στις ακόλουθες ενέργειες:
- i. επιδημιολογική διερεύνηση για την διαπίστωση άλλων ζώων ή ανθρώπων που δαγκώθηκαν ή ήρθαν σε επαφή με εκκρίσεις του θετικού ζώου.
- ii. διενέργεια αντιλυσσικού εμβολιασμού των κόκκινων αλεπούδων σε έκταση ακτίνας 20-50 χλμ γύρω από το σημείο που εντοπίστηκε το θετικό ζώο. Ο εμβολιασμός θα πραγματοποιηθεί με δολώματα φέροντα εμβόλιο κατά της λύσσας και η διασπορά του εμβολίου θα γίνεται με ρίψη από αέρος των παραπάνω δολωμάτων δύο φορές το χρόνο ή και συνεπικουρικά κατά περίπτωση με τοποθέτηση των δολωμάτων στο έδαφος, από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα για το σκοπό αυτό.
- iii. Ενεργητική επιτήρηση με τη λήψη δειγμάτων από ζώα –στόχους που θα θανατωθούν στα πλαίσια της επιτήρησης αυτής.
2. Όταν ολοκληρωθούν οι διαδικασίες της παραγράφου 1, τότε η αρμόδια τοπική κτηνιατρική αρχή με απόφασή της προβαίνει στην άρση των επιβληθέντων μέτρων .

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

4.4.10 Compensation scheme for owners of slaughtered and killed animals

(max. 32000 chars) :

Οι ιδιοκτήτες των παραγωγικών ζώων οι οποίοι θα υποχρεωθούν να θανατώσουν και να καταστρέψουν τα ζώα τους λόγω μόλυνσης αυτών με λύσσα, θα αποζημιώνονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση των οικονομικών ενισχύσεων για την εξυγίανση του ζωικού πληθυσμού.

4.4.11 Control on the implementation of the programme and reporting

(max. 32000 chars) :

Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Διεύθυνσης Υγείας των Ζώων, της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων , που έχει την ευθύνη για το συντονισμό, τη παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, αναλύει και αναφέρει τα αποτελέσματα της εργαστηριακής και επιδημιολογικής επιτήρησης του προγράμματος στην αρμόδια αρχή της Ε. Επιτροπής.

5. Benefits of the programme

A description is provided of the benefits for farmers and society in general

(max. 32000 chars) :

Δεδομένης της μεταδοτικότητας και σοβαρότητας της ασθένειας, το καταρτισθέν πρόγραμμα επιτήρησης θα συμβάλλει:

- στην διατήρηση του ισχύοντος υγειονομικού καθεστώτος της χώρας μας, ως ελεύθερη λύσσας.
- στην αποτροπή εισόδου και εξάπλωσης του ιού της λύσσας στην χώρα μας, ειδικότερα λόγω των νεώτερων δεδομένων της επιδημιολογικής κατάστασης των γειτονικών χωρών, αναφορικά με τη λύσσα στην άγρια κυρίως πανίδα.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

Data already submitted via the online system for the years 2007 - 2010:

no

6.1 Evolution of the disease

Evolution of the disease :

Not applicable

Applicable...

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2011**

Region	Animal Species	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
Whole country	Dogs	microbiological or virological tes	FAT, MIT	6	0 X
Whole country	cats	microbiological or virological tes	FAT, MIT, RTCIT	2	0 X
Total				8	
				ADD A NEW ROW	

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2010**

Region	Animal Species	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
Whole country	Dogs	microbiological or virological tes	FAT, MIT	11	0 X
Whole country	cats	microbiological or virological tes	FAT, MIT, RTCIT	1	0 X
Whole country	mice	microbiological or virological tes	FAT, MIT, RTCIT	10	0 X
Total				22	
				ADD A NEW ROW	

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2009**

Region	Animal Species	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
Whole country	Dogs	microbiological or virological te:	FAT, MIT	8	0 X
Whole country	bats	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	1	0 X
Whole country	mice	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	3	0 X
Total				12	
				ADD A NEW ROW	

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2008**

Region	Animal Species	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples
Whole country	Dogs	microbiological or virological te:	FAT, MIT	12	0 X
Whole country	cats	microbiological or virological te:	FAT, MIT,RTCIT	1	0 X
Whole country	Foxes	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	1	0 X
Whole country	bats	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	1	0 X

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring
 version : 2.21

Whole country	mice	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	1	0	X
Total				16		
ADD A NEW ROW						

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2007**

Region	Animal Species	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Whole country	Dogs	microbiological or virological te:	FAT, MIT	14	0	X
Whole country	cats	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	3	0	X
Whole country	Foxes	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	1	0	X
Whole country	bats	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	1	0	X
Whole country	mice	microbiological or virological te:	FAT, MIT, RTCIT	2	0	X
Total				21		
ADD A NEW ROW						

*Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.21*

6.3 *Data on infection*

Data on infection

Not applicable

Applicable...

6.4 *Data on the status of herds*

Data on the status of herds :

Not applicable

Applicable...

*Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.21*

6.5   *Data on vaccination or treatment programmes*

Data on vaccination or treatment programmes is   *Not applicable*   *Applicable...*

6.6   *Data on wildlife*

Data on Wildlife is: *Not applicable*   *Applicable...*

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring version : 2.21

7. Targets

The blocks 7.1.1, 7.1.2.1, 7.1.2.2, 7.2, 7.3.1 and 7.3.2 are repeated multiple times in case of first year submission of multiple program.

7.1 Targets related to testing (one table for each year of implementation)

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year : **2013**

Region	Type of the test	Target population	Type of sample	Objective	Number of planned tests
Whole country	FAT, MIT, RTqIT, PCR	αλεπού, αγελαία/ημιάγρις	head	surveillance	1 058
Total					1 058
Add a new row					

7.1.2 Targets on testing herds and animals

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.21

7.1.2.1 Targets on testing herds Not applicable Applicable...

7.1.2.2 Targets on testing animals Not applicable Applicable...

7.1.2.2 Targets on the testing of animals for year : **2013**

Region	Species	Total number of animals	Number of animals under the programme	Number of animals expected to be tested	Number of animals to be individually tested	Number of expected positive animals	Slaughtering		Target indicators		
							Number of animals with positive result expected to be slaughtered or culled	Total number of animals expected to be slaughtered	Expected % coverage at animal level	% positive animals (Expected animal prevalence)	
Whole country	Foxes	0	545	545	545	0	0	0	100	0	X
Whole country	Bovine	0	21	21	21	0	0	0	100	0	X
Whole country	Dogs	0	48	48	48	0	0	0	100	0	X
Whole country	cats	0	48	48	48	0	0	0	100	0	X
Whole country	bats	0	160	160	160	0	0	0	100	0	X

*Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.21*

Whole country	jackals	0	16	16	16	0	0	0	0	100	0	X
Whole country	wolves	0	16	16	16	0	0	0	0	100	0	X
Whole country	sheep and goats	0	28	28	28	0	0	0	0	100	0	X
Whole country	Wild boar	0	16	16	16	0	0	0	0	100	0	X
Whole country	other	0	160	160	160	0	0	0	0	100	0	X
Total		0	1 058	1 058	1 058	0	0	0	0	100	0	
Add a new row												

7.2 *Targets on qualification of herds and animals*

Targets on qualification of herds and animals   *Not applicable*   *Applicable...*

7.3 *Targets on vaccination or treatment*

7.3.1 *Targets on vaccination or treatment is*   *Not applicable*   *Applicable...*

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year: 2013

The blocks are repeated multiple times in case of first year submission of multiple program.

1. Testing							
Cost related to	Specification	Unit	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of analysis	Fluorescent Antibody test (FAT)	Individual animal sample/test	1 058	10	10580	yes	X
Cost of analysis	PCR	Individual animal sample/test	700	20	14000	yes	X
Cost of analysis	Test: MIT	Individual animal sample/test	20	25	500	yes	X
Cost of analysis	Test:RTC/IT	Individual animal sample/test	358	30	10740	yes	X
Cost of sampling	Costs of packaging and transport	Individual animal sample/test	1 058	25	26450	yes	X
Cost of analysis	Tetracycline detection	Individual animal sample/test	545	13	7085	yes	X
Cost of analysis	Elisa (antibody)	Individual animal sample/test	545	15	8175	yes	X
					Add a new row		
2. Vaccination or treatment							
Cost related to	Specification	Unit	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.21

Purchase of vaccine/treatment of animal product	Wildlife oral vaccination	Vaccine dose	1 200 000	0.78	936,000 yes	X
Distribution costs	Wildlife oral vaccination	Vaccine dose	1 200 000	0.4	480,000 yes	X
					Add a new row	
3. Slaughter and destruction						
Cost related to	Specification	Unit	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested
NA	NA	NA	0	0	0 no	X
					Add a new row	
4. Cleaning and disinfection						
Cost related to	Specification	Unit	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Community funding requested
NA	NA	NA	0	0	0 no	X
					Add a new row	
5. Salaries (staff contracted for the programme only)						
Cost related to	Specification	Unit	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested
Salaries	staff contracted for the programme only	persons	3	12000	36000 yes	X
					Add a new row	
6. Consumables and specific equipment						
Cost related to	Specification	Unit	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested
NA	NA	NA	0	0	0 no	X

Standard requirements for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.21

7. Other costs						
Cost related to	Specification	Unit	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested
Awareness campaign	Organization of awareness campaign	campaign	2	15000	30000	yes
						X
Total					1 559 530,00 €	
Add a new row						
Add a new row						

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : .zip, .jpg, .jpeg, .tiff, .tif, .xls, .doc, .bmp, .pna.
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!
- 5) Zip files cannot be opened (by clicking on the Open button). All other file formats can be opened.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

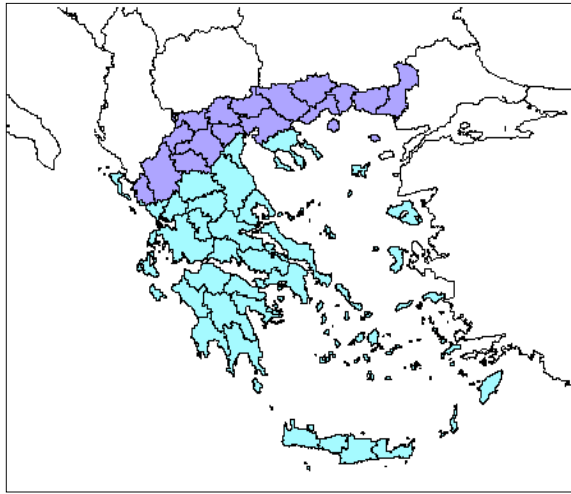
ΝΟΜΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

A/A	ΝΟΜΟΙ ΠΟΥ ΔΙΝΕΤΑΙ ΕΜΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ ΣΕ ΚΜ ²
1	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1.515
2	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	4.990
3	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2.291
4	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1.720
5	ΚΟΖΑΝΗΣ	3.516
6	ΦΛΩΡΙΝΗΣ	1.924
7	ΗΜΑΘΙΑΣ	1.701
8	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	3.683
9	ΚΙΛΚΙΣ	2.519
10	ΠΕΛΛΑΣ	2.506
11	ΣΕΡΡΩΝ	3.968
12	ΔΡΑΜΑΣ	3.468
13	ΕΒΡΟΥ	4.242
14	ΚΑΒΑΛΑΣ	2.111
15	ΞΑΝΘΗΣ	1.793
16	ΡΟΔΟΠΗΣ	2.543
	ΣΥΝΟΛΟ	44.490

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΤΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ 2013										
Αλεπούδες	Αγελαία/ημιαγρια βοοειδή	σκύλοι	γάτες	νυχτερίδες	τσακάλια	λύκοι	Πρόβατα/αιγες	Αγριόχοιροι	Λοιπά άγρια σαρκοφάγα	ΣΥΝΟΛΟ
545	21	48	48	160	16	16	28	16	160	1058

Χάρτης Ι

Target areas

Rest of country